

หัวข้อวิจัย: การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน :อำเภอดอกคำใต้
จังหวัดพะเยา

ผู้ดำเนินการวิจัย: ดร.ปิยะพงษ์ แสงแก้ว, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

หน่วยงาน: คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยพะเยา

ปี: พ.ศ. 2557

วัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็นสองแนวทางหลักๆ คือ เพื่อศึกษาบริบทชุมชนและสถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชน และเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนที่วัดประสิทธิภาพเชิงเทคนิค (Technical Efficiency) ด้วยวิธี DEA (Data Environment Analysis) บริบทโดยทั่วไปพบว่า วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อำเภอดอกคำใต้ส่วนใหญ่มีผู้นำเป็นหญิง, มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นมาเพื่อที่จะสร้างรายได้เสริม และการจ้างงานเป็นแบบไม่ประจำ จึงทำให้การรวมกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนไม่เหนียวแน่นโดยเป็นการจัดการองค์กรแบบหลวมๆ ภายใต้การคำนวณค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคพบว่า ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยาอยู่ในระดับต่ำมีค่าอยู่ระหว่าง 0.01 ถึง 0.30 และเมื่อนำค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคไปอธิบายโดยตัวแปรทางการเงิน (Financial factors) และตัวแปรที่ไม่ใช่ตัวแปรทางการเงิน (Non-financial factors) พบว่า ตัวแปรทั้งสองชุดมีนัยสำคัญทางสถิติในการกำหนดประสิทธิภาพเชิงเทคนิคของวิสาหกิจชุมชนดอกคำใต้ โดยปัจจัยทางการเงินที่เป็นตัวกระตุ้นประสิทธิภาพเชิงเทคนิคของวิสาหกิจชุมชนได้แก่ อัตราส่วนของทุนต่อแรงงาน และ อัตราส่วนของผลผลิตต่อทุน อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนของผลผลิตต่อแรงงานการมีผลในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งหมายความว่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นจะเป็นตัวช่วยเพิ่มประสิทธิภาพเชิงเทคนิค แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อำเภอดอกคำใต้ไม่ได้รับประโยชน์จากการประหยัดต่อขนาดในการผลิต ส่วนปัจจัยที่ไม่ได้เป็นปัจจัยทางการเงินพบว่าทั้งคุณลักษณะของผู้นำองค์กรชุมชน และการเข้ามาช่วยเหลือของกลุ่มการเมืองหรือหน่วยงานรัฐ มีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิภาพของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ดอกคำใต้ด้วยเช่นกัน และพบว่าวิสาหกิจชุมชนที่ผู้นำเป็นเพศหญิงมีประสิทธิภาพการผลิตสูงกว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีผู้นำเป็นเพศชาย ขณะที่อายุและประสบการณ์ของผู้นำที่คาดว่าจะเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นประสิทธิภาพของวิสาหกิจชุมชนให้เพิ่มขึ้นกลับไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

Research Title: The Problems and Development of Community Enterprise: Dok-kham-tai
Phayao

Researchers: Dr. Piyapong Sangkaew

Organization: Faculty of Management and Information Science, The University of Phayao

There are two main objectives of this study. First, it is to study what are the main environment nurturing community enterprises in Dok-Dham-Tai district, Phayao. Second, it is to study what key factors contributing technical efficiency of community enterprises in Dok-Kham-Tai. In order to answer the objectives, this study applies Data Environment Technique (DEA) to calculate the community enterprise efficiency. The findings show that the community enterprises in Dok-Kham-Tai have been majorly led by women. The enterprises have been found in order to raise additional income for members of communities who face seasonal unemployment. After calculating technical efficiency, this study finds that the technical efficiency of Dok-Kham-Tai enterprises are relatively low which is around 0.01 to 0.30. By trying to answer what determining the technical efficiency of community enterprises in Dok-Kham-Tai, this study also finds that both financial and non-financial factors are important. Regarding to the financial factor, it found that output-employment ratio is found to be negative. It implies that to rise the technical efficiency the Dok-Kham-Tai community enterprises need to expand its production and employment in order to get benefit of economy of scale. On the other hand, non-financial factors which are political relationship and gender, female leader, are found to contribute the local enterprises' technical efficiency.